

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia kwietnia 2010 r.

**Pani
Barbara Jastrzębowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Janowie**

LOL-4100-02-09/2011, P/10/007

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie („GOPS”) kontrolę, którą w ramach powiązania budżetu Urzędu Gminy Janowo z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2010 r., objęto windykację należności od dłużników alimentacyjnych, przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wykorzystanie przez GOPS dotacji rozwojowej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia działania GOPS w badanym zakresie. Podstawą pozytywnej oceny jest prawidłowe wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wystawianie upomnień wobec dłużników zalegających z tymi płatnościami, a także prawidłowe wykorzystanie i rozliczenie dotacji rozwojowej.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Zastrzeżenia NIK dotyczą niewystawienia niektórym dłużnikom tytułów wykonawczych, pomimo upływu określonego w upomnieniach terminu zwrotu należności z funduszu alimentacyjnego oraz przypadków zawyżenia wypłaconych świadczeń podlegających zwrotowi.

1. W 2010 r., Kierownik GOPS, działając z upoważnienia Wójta Gminy Janowo jako organu właściwego wierzyciela, po rozpatrzeniu wniosków zainteresowanych osób, wydała 22 decyzje przyznające świadczenia alimentacyjne, obejmujące ogółem 28 uprawnionych osób. Na podstawie tych decyzji wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 80.325,0 zł.

Analiza 15 postępowań dotyczących przyznania ww. świadczeń wykazała m.in., że:

- we wszystkich przypadkach prawidłowo przyznano świadczenie alimentacyjne, a prawo do tego świadczenia ustalone zostało zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów², zwanej dalej ustawą o pomocy. NIK zwraca jednak uwagę, że czterem uprawnionym wypłacono świadczenie alimentacyjne na łączną kwotę 950,0 zł jeszcze przed doręczeniem im decyzji ustalających prawo do tego świadczenia. Artykuł 110 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: „Kpa”)³ stanowi natomiast, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany dopiero od chwili jej doręczenia;
 - wszystkie postępowania zostały zakończone w terminach określonych w art. 20 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy oraz w art. 35 Kpa, a wydane decyzje spełniały wymogi określone w art. 107 Kpa.
2. NIK pozytywnie ocenia sprawowany przez GOPS nadzór nad spełnianiem warunków do prawa pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podjęte przez GOPS działania w celu wyegzekwowania nienależnie pobranych w 2009 r. świadczeń alimentacyjnych w kwocie 990,0 zł. Wydano bowiem decyzje administracyjne uchylające trzem wierzycielom przyznane świadczenia i dwie decyzje w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przez jednego z wierzycieli.
 3. Według stanu na koniec 2010 r., zaległości wobec GOPS posiadało 22 dłużników alimentacyjnych w łącznej kwocie 282.879,45 zł (wraz z odsetkami), z czego:
 - 122.317,04 zł (43 %) stanowiły zaległości z tytułu wypłaconych w poprzednich latach zaliczek alimentacyjnych (objętych egzekucją komorniczą),

² Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

- 141.620,61 zł (50 %) - zaległości z tytułu wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - 18.941,80 zł (7 %) - odsetki od ww. zaległości.
4. Kierownik GOPS, na podstawie art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w 2010 r. wydała 12 i w 2011 r. pięć decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 73.421,65 zł. Decyzjami tymi objęto zatem wszystkich dłużników zalegających na dzień 30 września 2010 r. (koniec okresu świadczeniowego). Należy jednak zauważyć, że w czterech decyzjach zawyżono wysokość zobowiązań alimentacyjnych należnych do zwrotu, ogółem o 926,43 zł. Błędy w naliczeniu kwot podlegających zwrotowi polegały na nieuwzględnieniu dokonanych przez dłużnika wpłat na fundusz alimentacyjny (trzy przypadki) oraz ujęciu zaległości do końca 2010 r. (w jednym przypadku). Wg wyjaśnień Pani Kierownik, błędy były spowodowane awarią systemu komputerowego.
 5. Zgodnie z art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁴, GOPS skierował do dłużników alimentacyjnych upomnienia, wzywając ich do uregulowania zadłużenia określonego w dostarczonych im decyzjach. Pomimo, iż żaden z dłużników nie uregulował swoich zobowiązań w wyznaczonym terminie (7 dni od daty doręczenia upomnienia), wobec pięciu z nich nie wystawiono tytułów wykonawczych, obejmujących zaległości w kwocie 15.301,65 zł. Zgodnie natomiast z postanowieniami § 5 ust. 1 i § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵ wierzyciel jest zobowiązany, po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu, do wystawienia tytułów wykonawczych i niezwłocznego ich przekazania do właściwego urzędu skarbowego.
 6. W 2010 r., w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, GOPS zrealizował projekt pn. „Nowe szanse, lepsze jutro”, dofinansowany dotacją rozwojową w łącznej wysokości 92.448,10 zł, z czego kwota 87.799,90 zł stanowiła wydatki refundowane ze środków Unii Europejskiej, a 4.648,20 zł - wydatki refundowane z budżetu krajowego. Projekt ten został prawidłowo rozliczony, a środki dotacji w łącznej wysokości 92.362,08 zł wydatkowano zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym. GOPS zapewnił

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

wymagany udział środków własnych w wysokości 10.845,90 zł (10,51 % ogólnej kwoty wydatków kwalifikowalnych).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zaniechanie wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed doręczeniem osobie uprawnionej decyzji ustalającej prawo do tych świadczeń.
2. Zweryfikowanie czterech decyzji ustalających wysokość zobowiązań alimentacyjnych podlegających zwrotowi.
3. Wystawianie tytułów wykonawczych wobec wszystkich dłużników alimentacyjnych, którzy nie uregulowali swoich zobowiązań w wyznaczonym terminie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem